

Riksdagen

Uppteckningar

vid EU-nämndens sammanträden

2019/20:31

Fredagen den 6 mars

§ 1 Utrikes frågor

Utrikesminister Ann Linde (deltar per telefon)

Information och samråd inför extra möte i Europeiska unionens råd för utrikes frågor den 6 mars 2020

Anf. 1 ORDFÖRANDEN:

Vi öppnar dagens sammanträde. Välkommen till EU-nämnden, via telefon, utrikesminister Ann Linde!

På dagordningen har vi information och samråd inför extramötet som börjar alldeles strax i Bryssel.

Anf. 2 Utrikesminister ANN LINDE (S):

Jag befinner mig faktiskt i Zagreb i Kroatien. Det här är egentligen ett informellt Gymnich, ett extra utrikesråd, FAC, som de har lagt till för en diskussion om den senaste utvecklingen i nordvästra Syrien och Turkiet. Några rådsslutsatser förutsätts inte antas.

I går var kabinetssekreteraren i utrikesutskottet och fick värdefulla kommentarer som vi har beaktat.

Ett gemensamt uttalande förhandlas. Med uttalandet vill EU signalera sitt fortsatta engagemang för att lindra den humanitära situationen i Syrien och visa att den enda hållbara vägen framåt är den FN-ledda politiska processen. EU kommer att uttrycka sin oro över att migranter används som verktyg för politiska ändamål.

Mötet kommer att fokusera på den humanitära katastrofen i nordvästra Syrien som orsakats av den syriska regimen och Rysslands pågående militära offensiv samt den senaste veckans konfrontationer mellan regimen och Ryssland på den ena sidan och Turkiet på den andra.

Vi noterar förstås avtalet om eldupphör i Syrien mellan Turkiet och Ryssland. Åtgärder för att minska våldet är välkomna. Men det återstår att se om det efterlevs.

Vi anser att det är helt nödvändigt att få fram humanitär hjälp. För en långsiktig lösning krävs den FN-ledda processen. Sedan december har nästan 1 miljon människor flytt våldet. Det är den våldsammaste tvångsflyttningen sedan krisens början. Samtidigt pågår en omfattande humanitär insats. Hundratals FN-lastbilar med bistånd passerar den turkiska gränsen varje vecka. Dessa operationer möjliggörs genom FN:s säkerhetsrådsresolution om gränsöverskridande stöd som Sverige var med och förhandlade fram i säkerhetsrådet.

Regeringen kommer att vara pådrivande för att EU och framför allt FN ska ta en tydligare roll för att bidra till nedtrappning av situationen. Det är oerhört viktigt att ett eldupphör kommer till stånd och att humanitärt tillträde säkerställs för de närmare 1 miljon människor som sedan den 1 december tvingats på flykt. Regeringen kommer även att understryka vikten av att EU fortsätter att stå enigt bakom våra gemensamma positioner för att förmå den syrisk regimen att engagera sig i den FN-ledda politiska processen.

Vi kommer även att lyfta fram behovet av ansvarsutkrävande för de fruktansvärda brott som har begåtts under konflikten. Ansvarsutkrävande är en förutsättning för att Syrien ska kunna inleda en process av försoning när konflikten tagit slut.

Diskussionen väntas även beröra Turkiets agerande i förhållande till EU:s yttre gräns. Justitieministern var i EU-nämnden i onsdags för en diskussion om detta och ska även till EU-nämnden lite senare i dag. Jag vill börja med att säga att Turkiets agerande är oacceptabelt. Migranter och människor på flykt ska inte användas för politiska syften. EU behöver agera genomtänkt, enat och koordinerat.

Sverige står solidariskt med Grekland och andra medlemsstater som berörs av det turkiska agerandet. Det är viktigt att påminna om att Grekland har såväl en skyldighet som en rättighet att upprätthålla ordning vid sin och därmed EU:s yttre gräns. Vi står redo att bidra med stöd genom exempelvis Frontex.

Övergripande gäller att internationell rätt ska respekteras och asylrätten värnas. Vi utgår från att Grekland hanterar situationen i enlighet med folkrätten och EU:s regelverk. Även Frontex ska garantera att deras insatser är fullt ut förenliga med internationell rätt. Det är kommissionen som har ansvaret för att säkerställa att EU:s gemensamma lagstiftning efterlevs.

EU:s och Turkiets gemensamma uttalande från 2016 bör gälla även i fortsättningen. De gemensamma migrationsutmaningarna och flyktingarnas behov kommer att kvarstå. Vi förväntar oss därför att EU:s och Turkiets uttalande efterlevs även av Turkiet.

Det sprids mycket information men även desinformation om situationen vid den turk-grekiska gränsen. Det är nu viktigt att undvika ytterligare eskalering. Det är i slutänden migranterna och flyktingarna som får betala priset. Vi behöver finna möjligheter för att föra en dialog med Turkiet.

Anf. 3 ORDFÖRANDEN:

Det finns två punkter på förslaget till kommenterad dagordning. Jag tänker att vi för tydlighetens skull tar en samlad diskussion om dagordningspunkterna 2 och 3. Sedan sammanfattar jag förhoppningsvis att det finns stöd för både inriktning och ståndpunkt.

Vi tar alltså en diskussion och inte två om samma sak, om inte utrikesministern har något att invända mot det?

Anf. 4 Utrikesminister ANN LINDE (S):

Det går bra.

Anf. 5 ORDFÖRANDEN:

Jag vill också säga att den senaste versionen av förslag till uttalande, som förbereds inför utrikesministrarnas möte, har delats ut på borden.

Anf. 6 DÉsirÉE PETHRUS (KD):

Fru ordförande! Tack, utrikesministern, för föredragningen!

Det är viktigt att vi har ett gemensamt förhållningssätt inom EU när det gäller de viktiga frågorna om säkerhet, att deeskalera situationen inne i Syrien och att hantera flyktingkrisen.

Jag noterar och är tacksam över att utrikesministern i den svenska ståndpunkten har tagit in även Turkiet, vilket vår företrädare i utrikesutskottet tog upp. Turkiet måste naturligtvis ingå för att det ska bli ett eldupphör. Vi kunde se i går kväll att det har skett. Men det är säkert ett väldigt skört eldupphör.

Den svenska ståndpunkten avslutas med att rätten att söka asyl ska värnas – jag hörde dock inte att utrikesministern nämnde det. Man kan bara undra hur det ska gå till i den här situationen. Är det något som utrikesministrarna kommer att diskutera, eller lämnas det till migrationsministrarna nästkommande vecka?

Slutligen vill jag ställa en fråga gällande Idlib och de milisgrupper som finns där. Vad kommer att hända? Har EU någon plan för hur alla de grupperna ska hanteras? De har ju stötts av Turkiet. Ska Turkiet så att säga ta in dem till sig för att kanske föra också dem vidare till Europa? Det är en oro som kan finnas. Skulle utrikesministern vilja kommentera det?

Jag skulle även vilja ha en kommentar om Angela Merkels förslag om en säker zon.

Anf. 7 LUDVIG ASPLING (SD):

Sedan hela den här soppan började har vår inställning varit att Turkiet-avtalet är olämpligt, framför allt eftersom Erdoğan inte är en pålitlig samarbetspartner. Huruvida det slutar på det sättet eller inte får vi väl se.

Det har förekommit uppgifter om att Turkiet har skickat specialstyrkor till gränsen för att hindra EU att skicka tillbaka migranter. Om så är fallet är det ytterligare en upptrappning av situationen och extremt allvarligt. Jag vill börja med att fråga om det stämmer. Är det sant? Har utrikesministern fått några uppgifter om det?

Vad gäller Turkiets agerande i Syrien fanns det en liten passus om det i regeringens ståndpunkt. Jag ser inte den i min dator här, men det är något som vi välkomnar. Däremot hörde jag inte att utrikesministern uttryckte någon kritik mot Turkiets agerande i Syrien när hon nyss läste upp ståndpunkten. Det är ju det talade ordet som gäller. Därför undrar jag om utrikesministern fortfarande ämnar uttrycka kritik mot hur Turkiet har agerat i norra Syrien. Det tycker vi är en självklarhet. Deras klienter där är inga pojkscooter utan några av de värsta människor som finns.

I övrigt har vi en åsikt när det gäller skrivningen om Greklands rätt att värna sin gräns. Utrikesministern uttryckte att Grekland har en skyldighet och en rättighet att upprätthålla ordning. Det har de naturligtvis. Det är väl ingen som tvekar i fråga om det. Den springande punkten är om Grekland har rätt att stänga gränsen för migranter. Vi tycker det. Det här är en solklar force majeure-situation.

Det råder total oordning, och då måste ett EU-land ha rätt att stänga

gränsen för migranter. Jag hörde inte att utrikesministern gav den typen av oreserverat stöd. Vi anser att det är extremt viktigt att det i den här situationen inte råder något tvivel om vad EU-kretsen tycker. Därför skulle jag vilja ha ett rakt svar på den frågan. Tycker utrikesministern att Grekland har rätt att stänga gränsen för migranter? Det är en väldigt enkel ja-eller-nej-fråga.

I övrigt tycker vi, som alltid när Turkiet diskuteras, att det borde tas ett bredare grepp om situationen. EU har ett ganska omfattande ekonomiskt samarbete med Turkiet. Inom jordbruk, energi, företagande, turism och alla möjliga sektorer betalar vi fortfarande ut stöd till Turkiet. I ett läge där Turkiet i praktiken bedriver hybridkrigföring mot Europa är det fullständigt orimligt att de stöden fortsätter att betalas ut. Därför tycker jag att man i sammanhanget borde lyfta upp just IPA-instrumentet och dess överlevnad till diskussion.

Detsamma gäller tullunionen, och av samma skäl. Är det rimligt att ett land som i praktiken bedriver hybridkrigföring mot EU är med i EU:s tullunion? Vi ser det som en ganska uppenbar säkerhetsrisk. Jag skulle vilja veta vad utrikesministern tycker om det.

Sist men inte minst ska stödet som vi ger till migranter i EU gärna fortsätta ges. Det är vi naturligtvis positiva till. Däremot måste man fundera på om det är lämpligt att kanalisera stödet via turkiska myndigheter, vilket till viss del görs i dag. Det är en mindre del av stödet som går via turkiska myndigheter. Man borde fundera på om det borde kanaliseras om och i stället gå via NGO:er eller någon annan kanal. Det kan tas som vår avvikande mening.

Anf. 8 ORDFÖRANDEN:

Det är som vanligt både det skriftliga och det muntliga som gäller som ståndpunkt.

Anf. 9 JESSIKA ROSWALL (M):

Ordförande! Jag vill inleda med att instämma i det som Désirée Pethrus tog upp om att det är bra att regeringen har lyssnat på de frågor vi hade i går om att ta med även Turkiet. Jag tycker att utrikesministern var tydlig med att vi är mycket kritiska och inte accepterar Turkiets agerande. Vi måste vara tydliga mot Turkiet. Precis som det står och som sägs kan vi inte acceptera deras cyniska spel där de använder utsatta människor som brickor i ett politiskt spel. Det är bra att regeringen är tydlig med det.

Kabinettssekreteraren påminde oss också lite i går om att det i grunden handlar om att kriget i Syrien måste få ett slut – det står såklart även i det skriftliga. Det är viktigt att påminna även om kritiken mot Syrien. Också Rysslands delaktighet är viktig. Jag tycker att det kommer fram i den första delen.

Precis som utrikesministern vill jag även betona det som står i ståndpunkten om att det är viktigt att EU agerar gemensamt, att vi gemensamt står upp för Grekland och vår gemensamma EU-gräns. Det är ett gemensamt europeiskt ansvar.

Jag vill också säga någonting om flyktingsituationen. Vi kommer att ha migrationsministern här senare och kommer då att återkomma till det. Men på utrikesutskottet i går hade vi en diskussion om asylprocesser och asylregler – vi vet vad olika partier tycker. Kabinettssekreteraren tog då

upp att det kan bli svårt att ta upp en diskussion vad gäller ett nytt system för asylprövningen. Det här är möjligtvis bara ett inspel, men jag tycker ändå att det finns någon sorts momentum för att göra det nu. Men det kommer vi säkert att återkomma till.

Vi hade en del frågor. Och jag har en fråga som jag inte fick svar på i går. Kanske finns det möjlighet att få det i dag. Är det aktuellt med ytterligare sanktioner mot Ryssland?

Anf. 10 ILONA SZATMARI WALDAU (V):

Tack, statsrådet, för föredragningen!

Jag var inte med på utrikesutskottet i går, som många här hänvisar till, och vet inte exakt vad som sas där.

Det känns bra att utrikesministern ändå nämner att rätten att söka asyl ska värnas och att man förutsätter att gränsbevakningen utgår från folkrätten. Det har kommit en del oroande rapporter om gränsbevakningen vid den grekiska gränsen. Det är viktigt att vi i Sverige och även på EU-nivå villkorar stödet till den grekiska gränsbevakningen med att man ska följa folkrätten och att man inte ska använda våld mot migranter.

Jag skulle vilja lägga till det som vi har sagt tidigare i andra sammanhang om att vi tycker att avtalet med Turkiet ska upphöra och att i stället till exempel UNHCR ska användas som stöd till flyktingar i och utanför Grekland.

Det är viktigt att åter tar upp frågan om vapenembargo mot Turkiet. Vi har tagit upp det tidigare, men det börjar bli aktuellt igen.

Jag undrar också hur utrikesministern ser på att börja arbeta för en koalition med länder inom EU som är villiga att ta emot migranter. Vi jobbar ju ganska mycket inom EU för att alla länder ska ta emot flyktingar, att det ska vara ett solidariskt mottagande. Men de facto får vi inte med oss alla länder på det, och frågan är då hur de länder som vill gå vidare kan göra det.

Anf. 11 ANNIKA QARLSSON (C):

Jag tackar statsrådet för föredragningen.

Centerpartiet välkomnar att det har blivit tydliga skrivningar om Turkiet utifrån gårdagens diskussion på utrikesutskottets möte om att Sverige måste trycka på och även kräva ansvar av denna part i detta. Centerpartiet välkomnar också att det tydligt står kopplat till asylrätten. I övrigt ställer vi oss bakom ståndpunkten.

Anf. 12 FREDRIK MALM (L):

Ordförande! Jag tackar utrikesministern för genomgången.

Att det är ett synnerligen allvarligt läge kan vi alla vara överens om. Det är många aktörer inblandade som har en hårdhänt attityd och karaktär, vilket gör att det är svårt att hitta någon fredlig och nått väg ut ur denna situation. Europa hamnar därför i ett svårt läge där det i slutändan blir en sorts glapp mellan principer och handling.

Det är viktigt att betona det faktum att det inte bara är Greklands gräns mot Turkiet utan hela Europeiska unionens gräns. Det gör att det i slutändan är ett ansvar för hela Europeiska unionen hur man upprätthåller sin yttre gräns för Schengen.

Det är också viktigt att betona att Turkiet har undertecknat Genèvekonventionen och har vissa förpliktelser att upprätthålla asylrätt och annat.

Om Europa ska stå upp för grundläggande värderingar och annat är det oerhört viktigt att man också har ett agerande gentemot migranter och flyktingar som är värdigt och ändamålsenligt för att hantera rådande situation och inte innebär övervåld och annat.

Jag har en specifik fråga. Inte utrikesministern men migrationsministern har vid några tillfällen, bland annat i Sveriges Radio, uttalat att hans bild är att det förmodligen kommer att bli en uppdaterad version av Turkietavtalet. Kan det innebära att EU ska betala dubbelt så mycket till Erdogan för ett nytt avtal? Är det regeringens uppfattning att EU kan tänka sig att betala ännu mer till Turkiet? Mot bakgrund av Turkiets nuvarande agerande, är det en rimlig ordning att Turkiet kan få ännu mer pengar?

Anf. 13 Utrikesminister ANN LINDE (S):

Désirée Pethrus undrade över att jag inte sa något om asylrätten. Kanske uttryckte jag mig lite tyst, för jag sa att övergripande gäller att internationell rätt ska respekteras och asylrätten värnas.

Vad gäller Idlibs olika grupper har vi inte någon direkt underrättelse om huruvida det finns risk att de kommer till EU. Det är givetvis en viktig fråga som vi måste hålla koll på. I dagsläget har jag dock ingen information om att de skulle skicka olika terroristgrupper till EU. Detta är framför allt en polis- och underrättelsefråga, så den kan också ställas till migrationsministern, som kommer efteråt.

Vad gäller Merkels förslag om en säkerhetszon har vi inte heller fått något. Men om det är skyddszonen som avses har inget förslag har presenterats direkt för oss, så det är inte helt klart vad som i så fall skulle avses. Men erfarenheterna från tidigare försök med skyddszoner är att det är svårt. Det viktigaste nu är att verka för eldupphör och att det som kom i natt verkligen håller. Men alla initiativ för att skydda civilbefolkningen är givetvis av stort intresse, och vi får följa denna fråga. Men som sagt har inga förslag presenterats direkt för oss utrikesministrar.

Vad gäller Ludvig Asplings och Fredrik Malms frågor om det är lämpligt med ett EU–Turkiet-uttalande: Det viktiga i detta läge är att man fortsätter att verka för att EU–Turkiet-uttalandet från 2016 respekteras. Det pågår kontakter mellan EU och Turkiet, och denna dialog måste fortsätta. Vi har täta kontakter med våra kollegor kring utvecklingen, inklusive detta utrikesministermöte och RIF-rådet. Det sas att EU inte bara kan avsluta den utan att det ska fortsätta på något sätt.

Jag ska också säga, och kommer då in lite på svar till Ilona Szatmari Waldau och Fredrik Malm, att det är ett missförstånd att dessa pengar går direkt till Turkiet. De går till UNHCR och till myndigheter i Turkiet som genomför utbildning och hälsovård. Så när man säger att man inte ska ge dessa pengar till Turkiet straffar man flyktingarna, som då inte skulle få hälsovård och utbildning, och det är verkligen att straffa fel personer. Då vill man inte att de ska få en ordentlig utbildning och hälsovård, för UNHCR och IOM kan inte ge det.

Detta har jag haft långa diskussioner om med UNHCR:s chef Filippo Grandi, så jag kan med säkerhet säga att UNHCR tycker att detta sätt är bra och att Turkiet har skött just detta bra.

Ludvig Aspling frågade även om Grekland har rätt att stänga gränsen. Greklands myndigheter har både en skyldighet och en rättighet att upprätthålla ordningen vid sin och EU:s yttre gräns. Man har meddelat att gränsbevakningen har skärpts och att man förhindrar otillåtna gränspasseringsförsök. Detta måste givetvis ske med respekt för folkrätten. När det gäller hur detta utförs är det kommissionens skyldighet att se till att man följer EU:s regler, och här ingår också respekten för folkrätten.

Frågan om tullunion ska inte behandlas i dag. De övriga frågorna som Aspling ställde ställdes också vid förra EU-nämnden, och jag besvarade dem då. Jag hänvisar till dessa svar eftersom jag inte har ändrat något i dessa svar.

Till Jessika Roswall kan jag säga följande om tydlighet mot Turkiet: Det är vi som sagt var. Efter utrikesutskottet har vi skärpt skrivningarna. Angående Jessika Roswalls gränsfrågor hänvisar jag till Morgan Johansson.

Jag har svarat på en del av Ilona Szatmari Waldaus frågor. Frågan om EU-länder som tar emot migranter är en RIF-fråga, så den får Morgan Johansson svara på.

Vad gäller vapenembargo har inget ändrats i EU:s linje från när vi hade uppe detta på FAC tidigare. Linjen är precis densamma.

När det gäller stöd till Grekland för att upprätthålla yttre gränsen är det en fråga för Morgan Johansson, men givetvis är det viktigt att folkrätten respekteras, vilket jag också sa i mitt inledningsanförande.

Det frågades om det är aktuellt med ytterligare sanktioner mot Ryssland. Den frågan har inte varit uppe för detta möte. EU är tydligt med alla parter skyldighet att respektera folkrätten, och det gäller givetvis också Ryssland. Det uttalande som ska antas i dag pekar också ut Ryssland som ett land som stöder den syriska regimen.

Jag tackar Annika Qarlssoon för att Centern har noterat att vi har skärpt skrivningarna efter det som fördes fram i utrikesutskottet i går.

Jag har svarat på en del av Fredrik Malms fråga. Jag har kommenterat EU-Turkiet-uttalandet och behandlingen av flyktingarna. Jag har flera gånger sagt att asylrätten gäller i alla länder och att flyktingarna måste behandlas korrekt. Det står också i förslaget till uttalande. Det har vi alltså hanterat, och vi har givetvis ingen annan åsikt än den Fredrik Malm uttryckte.

Därmed har jag nog svarat på allt.

Anf. 14 ORDFÖRANDEN:

Sammanfattningsvis finner jag att det finns stöd för regeringens inriktning och ståndpunkt med delvis oliklydande avvikande meningar från Sverigedemokraterna och Vänsterpartiet.

Så till Övriga frågor.

Anf. 15 Utrikesminister ANN LINDE (S):

Fru ordförande! Under punkten Övriga frågor har jag anmält att jag vill informera om min resa till Jemen häromveckan. Under de fem år konflikten har pågått har ingen utrikesminister genomfört ett fulldagsbesök. Jag anser därför att det är rimligt att informera om det.

2019/20:31
6 mars

Dessutom har Italien meddelat att de vill ge information om vilka ått och steg de tar för att bekämpa coronaviruset.

Anf. 16 ORDFÖRANDEN:
Då tackar vi för informationen.
Tack för i dag, utrikesministern!

§ 2 Rättsliga och inrikes frågor**Justitie- och migrationsminister Morgan Johansson****Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för rättsliga och inrikes frågor den 2–3 december 2019****Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för rättsliga och inrikes frågor den 4 mars 2020****Återrapport från informellt ministermöte den 23–24 januari 2020**
Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för rättsliga och inrikes frågor den 13 mars 2020

Anf. 17 ORDFÖRANDEN:

Vi välkomnar statsrådet Morgan Johansson med medarbetare till EU-nämnden.

Vi går in på punkten om återrapporter.

Anf. 18 Justitie- och migrationsminister MORGAN
JOHANSSON (S):

Ordförande! När det gäller återrapportering från RIF-rådet den 2–3 december hänvisar jag till den skriftliga rapporten, och jag gör likadant när det gäller återrapportering från det informella RIF-rådet den 23–24 januari.

Vid RIF-rådet i onsdags, den 4 mars, träffade vi ministerkollegorna. Det var ett extrainkallat RIF-råd. Alla medlemsstater gav stöd till att ordförandeskapet hade kallat till ett extrainsatt rådsmöte, och jag och flera andra ministrar påpekade vikten av att EU agerar enat och koordinerat i denna situation.

Vid mötet kunde samtliga medlemsstater ställa sig bakom ordförandeskapets förslag till uttalande. Av uttalandet framgår bland annat att rådet visar solidaritet med Grekland, Bulgarien och Cypern, att Turkiet fullt ut ska genomföra det som sades i EU–Turkiet-uttalandet, att illegala gränspassager inte kan tolereras samt att nödvändiga åtgärder som EU och EU:s medlemsstater vidtar ska stå i överensstämmelse med internationell rätt. Av uttalandet framgår också att medlemsstaterna och EU-byråerna är beredda att utöka sitt stöd till Grekland, och en sådan process pågår just nu.

Sverige kunde vid mötet ge generellt stöd åt uttalandet och välkomnade referensen till internationell rätt på det sätt som vi bland annat diskuterade i onsdags. Sverige framhöll också vikten av att rätten att söka asyl upprätthålls. Jag sa även att vidarebosättning bör öka inom EU och globalt samt att alla medlemsstater ska bidra humanitärt och hörsamma FN:s humanitära appeller när det gäller stöd till Syrien. Också detta står i överensstämmelse med det vi diskuterade i onsdags.

Diskussionen angående stöd till Grekland kommer att följas upp på RIF-rådet den 13 mars. I nuläget vet vi inte exakt hur denna diskussion kommer att föras. Vi har inte fått någon ny dagordning för mötet, och vi kan därför få anledning att återkomma till nämnden under nästa vecka.

Anf. 19 MARIA MALMER STENERGÅRD (M):

Fru ordförande! Tack, statsrådet, för återrapporten!

Jag tänkte ställa en fråga apropå det sista statsrådet sa, om diskussionen som kommer att föras den 13 mars. Jag förstår att statsrådet ännu inte har fått dagordningen, men min fråga är om rådet då också kommer att disku-

tera Greklands beslut att tillfälligt stänga gränsen. Det kanske inte hör hemma under denna punkt, men jag undrar naturligtvis vilken ståndpunkt regeringen i så fall kommer att föra fram.

Anf. 20 Justitie- och migrationsminister MORGAN
JOHANSSON (S):

Det vet vi inte; vi har inte sett dagordningen än. När vi väl ser den kan det dock finnas anledning för oss att återkomma till EU-nämnden.

Anf. 21 ORDFÖRANDE:

För att undvika förvirring vill jag säga att vi har ett utkast till dagordning som dock kan komma att ändras. Vi ska ju senare samråda om dagordningen.

Vi tackar för återrapporten och går vidare till information och samråd inför mötet i rådet den 13 mars 2020. Första dagordningspunkten rör övriga frågor.

Anf. 22 Justitie- och migrationsminister MORGAN
JOHANSSON (S):

Jag har ingenting att säga på denna punkt.

Anf. 23 ORDFÖRANDE:

Vi tackar för informationen och går vidare till dagordningspunkt 4, De strategiska riktlinjerna för RIF.

Detta är en punkt som delas mellan statsrådet i salen och statsrådet Damberg. Den har beretts i två olika utskott, beroende på vilken del det gäller, och jag föreslår att vi gör likadant här. Jag lämnar ordet till statsrådet för att föredra de delar som har med statsrådets ansvarsområde att göra.

Anf. 24 Justitie- och migrationsminister MORGAN
JOHANSSON (S):

På RIF-rådet är tanken att ett utkast till strategiska riktlinjer för RIF-området ska godkännas och diskuteras. Dessa riktlinjer täcker som sagt både mitt och statsrådet Dambergs område. Jag fokuserar på mina delar – övriga delar hanteras senare av inrikesministern.

Som ni vet antog Europeiska rådet i juni 2019 den strategiska agendan. Denna agenda ger en övergripande vägledning för de kommande fem åren i ett antal frågor som är kopplade till bland annat rättsliga och inrikes frågor.

För att underlätta genomförandet av den strategiska agendan har det kroatiska ordförandeskapet tagit fram utkast till riktlinjer på RIF-området. Riktlinjerna pekar ut prioriterade områden och frågor men ger inte exakta förslag på hur dessa ska hanteras. De ger ett ramverk för det fortsatta arbetet men utesluter inte att andra frågor behandlas om behov uppstår.

Regeringen anser att det är positivt att riktlinjerna fastställer RIF-rådets roll när det gäller efterlevnad av rättsstatens principer. Det är också bra att riktlinjerna betonar vikten av ömsesidigt förtroende mellan medlemsstater som en förutsättning för ömsesidigt erkännande.

Riktlinjerna lyfter fram att EU ska arbeta med migrationspolitiken på ett heltäckande sätt och att man ser fram emot att kommissionen ska presentera en ny pakt på migrations- och asylområdet. Detta ser regeringen positivt på, vilket också framgår av ståndpunkten.

På ett övergripande plan anser vi att det är viktigt att fortsätta att arbeta brett med migrationsfrågan. Kontrollen över vilka som reser in över de yttre gränserna måste förbättras, och samarbetet med tredjeländer måste fördjupas samtidigt som rätten att söka asyl upprätthålls.

Det är också bra att riktlinjerna tar upp att mer måste göras för att fördjupa samarbetet med ursprungs- och transitländer för att uppnå ett mer effektivt återvändande. Detta innefattar också fler återtagandeavtal med enskilda länder, vilket bland annat efterfrågades i socialförsäkringsutskottet i tisdags.

Riktlinjerna konstaterar att mycket har gjorts för att hantera situationen i de medlemsstater som har utsatts för oproportionerligt migrations- och asyltryck och att dessa insatser ska fortsätta.

Självklart håller regeringen med om att vi som union måste dra lärdom av hanteringen under migrationskrisen. Arbete som syftar till stärkt samordning, utbyte och analys avseende den aktuella migrationssituationen välkomnas, och regeringen föreslår att vi vid RIF-rådet ställer oss bakom ett antagande av riktlinjerna.

Anf. 25 MARIA MALMER STENERGÅRD (M):

Fru ordförande! Vi välkomnar i stora delar regeringens ståndpunkt och vill särskilt betona skrivelsen om att kontrollen av vilka som reser in över de yttre gränserna måste förbättras. Det är ju alldeles uppenbart mot bakgrund av händelserna under den senaste tiden.

Jag är också glad att vi fick till en tydligare skrivning i socialförsäkringsutskottet när det gäller återvändandet och att man betonar arbetet med återvändandeavtal.

Jag har en fråga kopplad till just återvändandearbetet. På s. 5 punkt 16 i utkastet till riktlinjer nämns möjligheten att också använda utvecklingspolitiken i arbetet med ett stärkt återvändande. Vi vet att det i Sverige i dag är färre än hälften som återvänder frivilligt. Vi behöver jobba på alla möjliga plan för att kunna få till stånd ett bättre återvändande. Därför menar vi från Moderaternas sida att det är viktigt att man också använder biståndet för att påverka andra länder till att i större utsträckning tar ansvar för sina egna medborgare.

Min fråga är: Hur ser regeringen på den skrivningen i riktlinjerna?

Anf. 26 ADAM MARTTINEN (SD):

Jag vill anmäla en avvikande mening när det gäller den tvingande formuleringen om vidarebosättning som en laglig väg in i EU. Den svenska ståndpunkten borde i stället vara: Vidarebosättning ska vara och förbli en nationell angelägenhet som varje medlemsstat själv ska besluta om.

Det är en avvikande mening från Sverigedemokraterna.

Anf. 27 ILONA SZATMARI WALDAU (V):

Tack, statsrådet, för föredragningen!

Från Vänsterpartiets sida tycker vi att Sverige alltid ska vara en stark och tydlig röst i EU för asylrätten och mänskliga rättigheter. Vi skiljer oss inte från regeringen när det gäller att vi ska vara tydliga. Det som möjligtvis skiljer oss åt är att vi vill gå lite längre och vara lite skarpare i vissa lägen.

I onsdags nämnde statsrådet – jag borde kanske ha tagit upp detta under återrapporten – att det har kommit rapporter om att man vid den grekiska gränsen har använt våld mot flyktingar och att det skulle diskuteras eller kontrolleras.

Det är viktigt att Sverige ställer sig bakom en migrationspolitik och en gränspolitik som innebär att Europa inte använder våld mot flyktingar. EU:s yttre gräns är också vår gräns, vilket innebär att Sverige är delaktigt vid eventuell kränkning av mänskliga rättigheter och folkrätten.

Vi skulle också vilja lägga till ett nytt stycke i ståndpunkten enligt följande: Förmågan att ta emot asylsökande i ett mottagarland som respekterar asylrätt, rättssäkerhet och värdiga mottagarförhållanden måste förbättras genom gemensamma insatser och resurser i medlemsländer vid EU:s yttre gräns. Omfördelning för medlemsländer som inte har ett acceptabelt mottagande är nödvändigt liksom ytterligare stöd till samordning genom UNHCR i såväl medlemsländer som utanför.

Tillägget finns skriftligt i socialförsäkringsutskottet.

Anf. 28 ANNIKA QARLSSON (C):

Tack, statsrådet, för genomgången!

Vi borde uppskatta att det tydligt står i ståndpunkten att man värderar rättsstatens principer och att rätten att söka asyl upprätthålls. Vi skulle gärna se en förstärkning av skrivningen och lägga till att asylrätten ska värnas och att mottagningsförhållandena är skäliga. Jag tror att det också var en diskussion om detta i SfU.

Jag vill att detta antingen kommer in i ståndpunkten, annars anmäler vi en avvikande mening.

Anf. 29 HANS EKLIND (KD):

Tack för statsrådets redovisning!

Jag tog upp frågan om återvändandet i socialförsäkringsutskottet i tisdags. Jag ser i anteckningarna att Sverige vid ett flertal tillfällen har lyft fram just detta att få fram ett bättre återvändande. Men återvändandavtal har satt hinder i vägen för Sverige att kunna se till att människor återvänder till sina ursprungsländer. Det känns därför fint att vi har fokus på att få till bättre avtal som utgör en grund för återvändande även för dem som inte frivilligt gör det.

Jag får tacka statsrådet för redovisningen.

Anf. 30 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S):

Först när det gäller frågan om återvändande, som flera tar upp, vill jag först peka på att vi från svensk sida har ett väsentligt bättre återvändande nu än vad vi hade för fem år sedan.

>>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<

Vi har sedan gammalt ett avtal med Irak, som av och till fungerar på ett bra sätt. Jag tror att vi behöver göra lite mer i den delen. Men det finns

också några länder där vi har problem med detta. Därför behöver vi få till stånd, också på EU-nivå, en process där vi lyfter fram återvändande frågan. Det gör vi, och det är en av de punkter som vi pekar på.

Jag vågar säga att Sverige allmänt sett är ett av de bästa länderna i EU på att verkligen genomföra återvändande. Det är många länder som pratar om det, men vi genomför det också. Bara de senaste fem åren är det över 70 000 människor som har lämnat Sverige. Det är ungefär 1 000 före detta asylsökande i månaden som lämnar Sverige.

De bedömningar som har gjorts är att lite drygt 60 procent – jag tror att det var 63 procent – av dem som har fått avslag lämnar Sverige, vilket är en väsentligt högre siffra än EU-genomsnittet. Det har på senare år gjorts arbetsplatsinspektioner med sanktioner mot arbetsgivare som använder illegal arbetskraft och så vidare, så jag skulle nog vilja påstå att vi har ett bättre fungerande system än många andra länder. Men det hindrar naturligtvis inte att vi i EU-processen ser till att bli bättre på att samarbeta med andra länder.

Utvecklingspolitiken nämns tillsammans med viseringsfrågor och handel som ett sätt att kunna använda sig av. Men det finns många andra sätt att använda. När det gäller utvecklingsfrågorna har ett sätt varit att använda principen *more for more*, det vill säga att om man återtar fler av sina egna medborgare kan vi gå in med mer stöd i form av bistånd. Detta har fungerat på många sätt. De avtal som vi under förra mandatperioden fick med bland annat >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<< – Sverige var bara ett av länderna – var en följd av just detta.

Detta är svaret på frågan kring återtagandet. Det är en viktig fråga för oss.

När det sedan gäller Vänsterpartiets frågeställningar kring våld mot flyktingar och det som pågår i Grekland och Turkiet, som vi också diskuterades i onsdags, fick vi in en skrivning om internationell rätt och att internationella regler måste upprätthållas. Man kan aldrig acceptera att båtar blir prejade eller att asylsökande blir beskjutna med tårgas.

>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Detta är som sagt ett propagandakrig. Det är ibland väldigt svårt att veta vad som egentligen har hänt. Det enda vi kan säga är att internationella regler ska upprätthållas. Det innebär att du inte får angripa asylsökande på något sätt. Där måste vi vara tydliga, och det var vi också på mötet.

När det gäller Annika Qarlssons fråga säger jag ju att asylrätten ska värnas, så det tycker jag nog att vi har omhändertagit.

Sedan har jag svarat på Kristdemokraternas fråga om återvändande.

Anf. 31 TOBIAS ANDERSSON (SD):

Jag tror att vi alla såklart tar avstånd från alla typer av aggressioner mot de asylsökande som når den grekiska gränsen. Men jag vill fråga justitieministern hur han anser att man på ett bättre sätt ska hantera personer som eventuellt kastar molotovcocktails, agerar våldsamt och försöker forcera gränsen. Hur agerar man på ett mer fredligt sätt än att till exempel nyttja tårgas? Vad är lösningen som justitieministern skulle se när man eventuellt möts av dödligt våld?

Anf. 32 Justitie- och migrationsminister MORGAN
JOHANSSON (S):

Dödligt våld har vi i vart fall inte sett från några asylsökande.

Du har ju rätt att söka asyl, men du har inte rätt att storma gränsen. Du har heller inte rätt att smyga dig in i ett land. Om du gör det och kommer till det andra landets territorium kan du bli gripen och dömas för det, och det är det som vi förstår att grekerna har gjort i en del fall där människor har kommit över den grekiska landsgränsen.

Jag ska sedan säga rent allmänt att det verkar som att det är väsentligt färre asylsökande flyktingar vid gränsen än vad som har påståtts. Turkiet har sagt att det kan vara uppemot 100 000 som har samlats längs gränsen. Det är det inte alls, inte på långa vägar. I förrgår på förmiddagen uppskattades att det var ungefär 8 000–10 000.

Vi har haft folk från både konsulatet i Istanbul och ambassaden i Ankara på plats för att se hur det ser ut. Deras bedömning var att det på eftermiddagen i förrgår rörde sig om kanske 2 000 som var kvar vid en enstaka gränsövergång. Då har Turkiet ändå bussat folk från en del städer. Men det är också många som säger att de inte har kommit igenom på det sätt som de har trott och har då återvänt hem igen. De flesta av dem bedöms inte vara assyrier, utan det kan vara pakistanier, folk ända från Bangladesh, afrikaner, folk från Iran och Irak. De flesta av dem har bott i Turkiet under ganska lång tid och har temporära uppehållstillstånd där. Det innebär att de har något att åka tillbaka till när de inte kommer igenom vid gränsen.

Förmodligen är det betydligt lugnare än vad i alla fall den turkiska propagandan vill ge uttryck för.

Anf. 33 ORDFÖRANDEN:

Sammanfattningsvis finner jag att det finns stöd för regeringens ståndpunkt i de delar som rör statsrådets ansvarsområde med tre oliklydande avvikande meningar från Sverigedemokraterna, Vänsterpartiet och Centerpartiet.

Har statsrådet någonting att säga på punkten Övriga frågor?

Anf. 34 Justitie- och migrationsminister MORGAN
JOHANSSON (S):

Nej.

Anf. 35 ORDFÖRANDEN:

Då tackar vi för i dag.

Anf. 36 ORDFÖRANDEN:

Välkommen hit, statsrådet Damberg med medarbetare!

Vi börjar med punkten Återrapport.

Anf. 37 Statsrådet MIKAEL DAMBERG (S):

Fru ordförande! Jag hänvisar till den skriftliga återrapporten.

Anf. 38 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen.

Fi går vidare till information och samråd inför mötet i rådet den 13 mars och dagordningspunkt 4 om de strategiska riktlinjerna.

Anf. 39 Statsrådet MIKAEL DAMBERG (S):

Fru ordförande! På RIF-rådet är tanken att utkast till strategiska riktlinjer för RIF-området ska godkännas och diskuteras.

Som ni vet antog Europeiska rådet i juni 2019 en strategisk agenda. Den strategiska agendan ger en övergripande vägledning för de kommande fem åren i ett antal frågor kopplade till bland annat rättsliga och inrikes frågor.

För att underlätta genomförandet av den strategiska agendan har det kroatiska ordförandeskapet tagit fram ett utkast till riktlinjer för RIF-området. Ett första utkast till riktlinjer presenterades i februari och har diskuterats på Coreper.

Regeringen föreslår att vi i RIF-rådet ställer oss bakom ett antagande om riktlinjerna. Riktlinjerna pekar ut prioriterade områden och frågor men inte förslag på hur de ska hanteras. De ger ett ramverk för det fortsatta arbetet men utesluter inte att andra frågor behandlas om behov uppstår.

Exempelvis är det positivt att riktlinjerna fastställer RIF-rådets roll när det gäller efterlevnad av rättsstatens principer. Det är också bra att riktlinjerna betonar vikten av ömsesidigt förtroende mellan medlemsstaterna som en förutsättning för ömsesidigt erkännande.

Vi välkomnar även att riktlinjerna lyfter fram vikten av en integrerad ansats på säkerhetsområdet. Ett sektorsövergripande samarbete är nödvändigt. Det gäller såväl inom medlemsstaterna som mellan medlemsstaterna och EU:s byråer. För att effektivt förhindra brott behövs också breda brottsförebyggande insatser från såväl brottsbekämpande myndigheter som andra aktörer. Detta avspeglar också hur vi vill jobba nationellt.

Riktlinjerna understryker vikten av strikt kontroll över vilka som reser in över de yttre gränserna. Det är en förutsättning för ett välfungerande Schengen, och det är en prioritet för regeringen.

Riktlinjerna innehåller även skrivningar om hur ny teknik skapar möjligheter och utmaningar. I detta sammanhang har vi från svensk sida särskilt lyft fram att regeringen anser att en framtida EU-rättsakt om datalagring är viktig för brottsbekämpande ändamål.

Som jag sa inledningsvis föreslår regeringen att vi ställer oss bakom antagandet av riktlinjerna.

Anf. 40 ORDFÖRANDEN:

Tack så mycket! Vi behandlar alltså statsrådets delar av denna dagordningspunkt.

Anf. 41 JESSIKA ROSWALL (M):

Ordförande! Det blir lite komplicerat när det är två statsråd på samma punkt. Jag satt och höll mig när det första statsrådet var här. Kanske får statsrådet skicka vidare en del av det jag har att säga.

Jag tycker att detta är rätt och viktigt. Nu nämnde statsrådet inte just organiserad brottslighet och terrorism men det togs upp en diskussion om gränsöverskridande brottslighet. Detta är en viktig del. Vi talade tidigare mycket om vår yttre gräns med statsrådet Johansson. Det togs i och för sig också upp nu. Det är viktigt att EU:s brottsbekämpning fungerar. Det är väldigt viktigt för Sverige. Det finns utländska stödligor, smuggling av vapen och narkotika och så vidare.

Detta är egentligen något som jag skulle velat ta upp med båda statsråd. Det ligger kanske lite vid sidan av. Vi har haft en lång diskussion, som fortfarande pågår, om långtidsbudgeten. Från svensk sida har vi tyckt att det behövs en modern budget. Kommissionen lade från början fram ett förslag som hade mycket mer medel och resurser till Frontex, Europol och så vidare. Jag tycker att det är viktigt att ta upp det vid alla tillfällen.

Om vi menar allvar med att vi ska se till att detta fungerar måste mer resurser läggas till. Jag vet inte om det alls finns möjlighet att på ett råd som detta lyfta upp dessa saker. Men det som kommissionen lade fram innebar faktiskt en halvering av anslagen till kust- och gränsbevakningsbyrån Frontex. Det tycker vi inte är acceptabelt.

Därmed vill jag komma in på det som jag tror finns på agendan. Det gäller, tror jag, det åttonde stycket som börjar med följande: "Kampen mot organiserade brottslighet och terrorism kräver gränsöverskridande åtgärder." Detta tycker jag är jätteviktigt, men meningen är kanske lite ofullständig. De behöver bli mer effektiva. Kan man få in ordet "effektiv" vore det bra. Det är bra att de fungerar, men de måste också vara effektiva.

Anf. 42 ADAM MARTTINEN (SD):

Med all respekt för tingens ordning har vi en avvikande mening, som vi tidigare har framfört i olika sammanhang. När det gäller datalagring anser vi att det ska vara en nationell angelägenhet. Det står i strid med det som finns i sista stycket om datalagring. Där anmäler vi alltså en avvikande mening. Vi vill att det ska framgå att vi anser att det är av största vikt att just frågan om datalagring ska vara en nationell angelägenhet.

Anf. 43 ANNIKA QARLSSON (C):

Tack, statsrådet, för föredragningen!

Vi uppskattar att det tydligt i slutet finns stärkta skrivningar om både personlig integritet och yttrandefrihet. Detta måste värnas när vi talar om ökad straffrättsligt samarbete och informationsutbyte. Det får inte komma bort.

Vidare har jag en fråga. I det stycke som börjar med ”Kampen mot organiserad brottslighet” står det ”integrerad ansats”. Det är ett uttryck som emellanåt används i samband med Eppo. Jag vill gärna höra vad statsrådet lägger in i begreppet ”integrerad ansats”.

Anf. 44 HANS EKLIND (KD):

Jag vill fråga statsrådet om han anser att de strategiska riktlinjerna nu ger en ökad möjlighet att en överföring kan ske av andra länders medborgare som döms för brott i Sverige så att de kan avtjäna sina straff i respektive hemland.

Anf. 45 ILONA SZATMARI WALDAU (V):

Jag har några frågor om de strategiska riktlinjerna. Det hela innehåller många ord. Många saker är bra, och i vissa delar är det mindre bra. Jag undrar framför allt hur man kommer att jobba med det som står här. Hur efterlever man asylrätten när man stärker den yttre gränsen? Vad innebär en strikt kontroll över vilka som reser över gränsen? Vilken ny teknik har man tänkt att använda? Vilka sanktionsmöjligheter finns för de länder som inte följer rättsstatens principer? Hur ska man upprätthålla rättsstatens principer?

Jag skulle vilja få lite mer kött på benen i dessa delar.

Anf. 46 Statsrådet MIKAEL DAMBERG (S):

Låt mig börja med sista frågan, och jag upprepar vad jag sa tidigare. Detta är ett ramverk; det är inga hur-frågor. Alla frågor som finns uppräddade kommer att återkomma i diskussioner där vi ska diskutera hur vi ska genomföra detta, vilka nya steg som ska tas och så vidare. Dessa svar finns inte här, och jag tror heller inte att Sverige skulle ha velat att riktlinjerna i detta läge innefattade hur-frågorna. Det är inte poängen med dokumentet. Men vi tycker att det är bra områden som tas upp och att Sverige har fått bra gehör i arbetet med detta.

Det är lite samma slags fråga när det gäller överföring av andra länders medborgare. Det är något som Sverige jobbar med både bilateralt och inom ramen för EU-samarbetet. Det finns alla möjligheter att med dessa riktlinjer återkomma med diskussionen om hur det ska kunna ske i praktiken och vilka åtgärder andra länder tar för att göra det möjligt. Det kommer alltså att diskuteras inom ramen för detta. Men jag tror inte att lösningen kommer att diskuteras under det här mötet. Frågan kommer dock att diskuteras senare.

Det är rätt att integritet och yttrandefrihet finns med. Vi tycker från Sveriges sida att det är viktigt att det finns med.

Den integrerade ansatsen är bred. Vi har alltid hävdat att vi behöver integrera flera politikområden när vi talar om brottsbekämpning. Ett sektorsövergripande arbete krävs för att man ska komma åt internationell brottslighet, till exempel terrorism och människohandel. Det är alltså inte bara de brottsbekämpande myndigheterna som har en roll i detta utan ock-

så flera andra. Vi upplever att skrivningarna är bra och att de leder till samma tankegångar som Sverige har haft flera gånger tidigare.

Angående frågan om datalagring har vi delvis olika uppfattningar. Det är ingenting nytt.

Den första frågan handlade om organiserad brottlighet, terrorism, stöldligor, MFF och effektivitet. Vi landade i effektivitetsdiskussionen. Självklart har jag inga problem med att detta ska bli effektivt. Om jag bara får möjlighet kan jag gärna framföra det. Hela poängen med att vi för fram dessa områden är att vi ska samarbeta internationellt. Vi betonar ofta att det europeiska ska utgöra ett mervärde för våra brottsbekämpande myndigheter men också att vi ska jobba så effektivt som möjligt. Det är också viktigt för att lyckas med MFF-budgeten.

Vi måste inom alla områden av EU:s budget fundera över effektivitet och vad som ger mest nytta för Sverige. Det är mycket tydligt från den svenska ståndpunkten att inre säkerhet är prioriterat *inom ramen*. Men vi kommer inte att ha en MFF-diskussion nu.

Anf. 47 ILONA SZATMARI WALDAU (V):

Jag förstår mycket väl att detta är ett ramverk och att det inte här kan stå *hur* man ska jobba med frågorna. Min fråga gällde om statsrådet hade några svar på hur man ska jobba med detta.

Jag tycker att riktlinjer är jättebra. Man kan vara överens om en riktlinje, men det är inte säkert att man är överens om de medel som används för att nå målet. Därför vill jag åtminstone höra statsrådets funderingar om exempelvis vilka sanktioner som ska kunna användas för länder som inte följer rättsstatens principer.

Detta innebär inte att jag tycker att statsrådet ska föra fram det på rådet eller att rådet ska diskutera detta. Men för att jag ska kunna ställa mig bakom en riktlinje vill jag också få höra vad man skulle kunna göra för att riktlinjerna ska få något slags legitimitet eller åtminstone kunna genomföras.

Anf. 48 Statsrådet MIKAEL DAMBERG (S):

Ordförande! Jag vill nog hålla mig till att detta är ett ramverk och att vi får återkomma till de enskilda frågorna när vi talar om hur-frågorna.

Det är klart att Sverige till exempel har lyft fram rättsstatens principer. Det är mer allmänna rådet som har haft diskussioner om sanktioner och vilka effekter det kan få om medlemsstater bryter mot det. Det finns mekanismer i dag, men Sverige har också framfört att vi är beredda att diskutera den ekonomiska delen av detta i förhållande till hur EU:s budget funkar i andra sammanhang.

Denna punkt är mer av ett ramverk för det fortsatta arbetet. Därför tänker jag inte gå in på alla detaljer i detta. Men ny teknik nämns till exempel.

I Sverige diskuterar vi ju hur vi skulle kunna använda ny teknik med kameror och annat för att i gränsnära områden få bättre kontroll över vilka som kommer till Sverige och åker härifrån. Denna diskussion har vi i Sverige, och detta berör också exempelvis internationella stöldligor. Vi vet att de ofta rör sig in och ut ur Sverige. I många andra Schengenländer används modern teknik för att registrera registreringsskyltar, och man har

koll över tid vilka fordon som kommer in över gränsen och som lämnar landet.

Detta är ett exempel på något som jag vet att Ylva Johansson har nämnt, det vill säga att ny teknik kan spela roll i gränsområden för att bekämpa brottslighet.

Anf. 49 ORDFÖRANDEN:

Jag vill därmed sammanfatta det hela och konstaterar att det finns stöd för regeringens ståndpunkt med en avvikande mening från Sverigedemokraterna i de delar som statsrådet ansvarar för under denna dagordningspunkt.

Vi går vidare till nästa punkt som statsrådet ansvarar för. Det är dagordningspunkt 5, Inrättande av Europeiska åklagarmyndigheten.

Anf. 50 Statsrådet MIKAEL DAMBERG (S):

Ordförande! Vi kommer under denna dagordningspunkt att få en lägesrapport från ordförandeskapet om arbetet med att implementera den europeiska åklagarmyndigheten Eppo.

Vi var i Justitieutskottet den 17 december för överläggning om Eppo. Vi har sedan dess en ny svensk ståndpunkt som ett viktigt steg i ambitionen att Sverige ska kunna gå med. Den lyder: "Sverige bör medverka till att beivra brott mot EU:s finansiella intressen, inklusive bedrägerier, penningtvätt, korruption och mutbrott som träffar EU:s budget. Regeringen vill därför inleda samtal med kommissionen, med ambitionen om ett framtida svenskt deltagande i Eppo."

Vid rådsmötet kommer regeringen således med intresse att ta del av lägesrapporten om hur arbetet med upprättandet av Eppo fortskrider. I övrigt kommer regeringen att fortsätta sitt arbete för att den svenska ambitionen att gå med i Eppo ska kunna förverkligas.

I övrigt ber jag om att få hänvisa till det skriftliga materialet.

Anf. 51 ORDFÖRANDEN:

Detta var en informationspunkt, och jag kommer därför bara att tacka för informationen. Man behöver inte anmäla avvikande mening.

Anf. 52 ILONA SZATMARI WALDAU (V):

Jag vet att det är en informationspunkt, och jag tänker inte anmäla någon avvikande mening. Jag vill bara påminna om Vänsterpartiets tidigare avvikande mening om att vi inte anser att Sverige ska bli medlem i Eppo.

Anf. 53 FREDRIK MALM (L):

Ordförande! Vi har länge kämpat för att Sverige ska bli medlem och delta i Eppo. Det här är positiva steg i rätt riktning. Men är det korrekt uppfattat att regeringen än så länge alltså inte har tagit några steg för att inleda samtal med kommissionen? Jag tar upp det mot bakgrund av ståndpunkten från justitieutskottets möte i december om avsikten att inleda samtal.

Anf. 54 Statsrådet MIKAEL DAMBERG (S):

Ordförande! Vi har flera gånger talat med kommissionen både innan och efter denna ståndpunkt. Framför allt har vi från svensk sida tillsatt en utredning. Det gjordes den 14 november, och utredningen ska se över vilka författningsändringar och andra åtgärder som bedöms som nödvändiga för att Sverige ska kunna ansluta sig till Eppo.

Vi bedriver alltså ett arbete, och kommissionen är fullt informerad om Sveriges position och om vårt interna arbete.

Anf. 55 ORDFÖRANDE:

Jag tackar statsrådet för informationen.

Vi går vidare till dagordningspunkt 6, Digital rättvisa: elektroniska bevis. Dagordningspunkten är uppdelad i a, b och c. Statsrådet får avgöra om han vill ta upp alla på en gång eller om han vill ta dem en och en.

Anf. 56 Statsrådet MIKAEL DAMBERG (S):

Ordförande! Under dagordningspunkt 6 a och b kommer kommissionen att lämna information dels om EU:s förhandlingar med USA om ett avtal om gränsöverskridande tillgång till e-bevisning, dels om förhandlingar inom Europarådet om ett andra tilläggsprotokoll till den så kallade Budapestkonventionen. Även den handlar om tillgång till e-bevisning.

Som ni säkert kommer ihåg lämnades en lägesrapport om dessa frågor också vid rådsmötet i december förra året. Dessa förhandlingar har kopplingar till det förslag till en EU-förordning om tillgång till e-bevisning som just nu pågår inom EU. Också detta har regeringen varit här och informerat om vid flera tillfällen.

Det kan nämnas att vi fortfarande inväntar Europaparlamentets rapport. Därefter kan trepartssamtalen inledas, förhoppningsvis under den här våren.

Detta gällde dagordningspunkt 6 a och b. Under dagordningspunkt 6 c kommer kommissionen att lämna information om det så kallade e-Evidence Digital Exchange System. Syftet med systemet är bland annat att medlemsstaterna genom en säker onlineplattform ska kunna överföra förfrågningar och svar avseende bistånd med inhämtande av digital bevisning inom EU. I nuläget gäller det framför allt ärenden som rör den europeiska utredningsordern, EIO, och konventionen för rättslig hjälp, MLA. Systemet lanserades i december 2019. Vi avser att lyssna till informationen från kommissionen. I övrigt ber jag att få hänvisa till det skriftliga materialet.

Anf. 57 ANNIKA QARLSSON (C):

Jag har en fråga. Som statsrådet sa pågår arbete med att ta fram EP:s interna position. Det finns ett antal relevanta knäckfrågor som kvarstår. Det handlar om skrivningar om mänskliga rättigheter och relationer till tredjeländer, enligt rapporter jag har fått. Men det beskrivs också att USA i samtal rörande Cloud Act har varit mycket hårt och tydligt mot EU:s representanter. USA vill till exempel kunna välja vilka av medlemsstaterna de skickar information till. Under den punkten är det rätt avgörande vad EU kommer att ha för linje. Hur ser statsrådet på den frågan?

Anf. 58 Statsrådet MIKAEL DAMBERG (S):

Ordförande! Jag tackar för frågan. Från EU:s sida har vi verkligen strävat efter att ha *en* förhandling med USA om detta. Det är en utgångspunkt, i alla fall för vår del, att alla EU:s medlemsstater ska behandlas så lika som möjligt. Det är därför vi har förhandlingar mellan EU och USA. Vi vet att USA fram till nu har behandlat europeiska länder ganska olika kopplat till de här frågorna, men jag ser en stor fördel med att vi nu har en gemensam förhandling.

Det blir dock lite grann så att de här e-bevisningsfrågorna måste lösas inom EU först, då mycket av det andra hänvisas till det. Trilogen måste komma igång. Det blir svårt att slutföra förhandlingarna med USA utan att vi har löst det i EU först. Detta är en stegvis process. Jag hoppas verkligen att trilogen kan komma igång under våren.

Anf. 59 ORDFÖRANDE:

Vi tackar för informationen under dagordningspunkt 6 a, b och c.

Vi går vidare till dagordningspunkt 7, Utlämning av EU-medborgare till tredjeländer.

Anf. 60 Statsrådet MIKAEL DAMBERG (S):

Ordförande! I ett sent skede har en diskussionspunkt lagts till agendan. Det område som berörs är utlämning av EU-medborgare till tredjeländer, det vill säga länder utanför EU.

Flertalet länder inom EU har lagstiftning som inte medger utlämning av egna medborgare till tredjeländer men som tillåter utlämning av andra EU-medborgare. EU-domstolen har i några avgöranden prövat vad som gäller när en EU-medborgare utnyttjat sin rätt till fri rörlighet inom EU och sedan begärts utlämnad till ett land utanför EU.

Det har ännu inte presenterats något slutligt diskussionsunderlag inför rådsmötet. Däremot har man diskuterat frågan i en rådsarbetsgrupp i syfte att enas om ett sådant underlag. Av diskussionen i rådsarbetsgruppen kan vi se att punkten syftar till att utbyta erfarenheter mellan medlemsstaterna av hur denna typ av situation hanteras i praktiken. Jag ser fram emot att ta del av de olika ländernas erfarenheter på området och kunna redovisa de erfarenheter som Sverige kan bidra med.

Sverige har stött på denna situation vid några tillfällen och då agerat i enlighet med den praxis som finns från EU-domstolen. Sverige har då frågat den medlemsstat som personen är medborgare i om den vill utfärda en arresteringsorder. I inget av dessa fall har medborgskapslandet valt att utfärda en arresteringsorder. Situationen att en EU-medborgare begärts utlämnad för något politiskt motiverat brott har vi dock inte stött på.

Anf. 61 ORDFÖRANDE:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Vill statsrådet säga något under dagordningspunkten Övriga frågor?

Anf. 62 Statsrådet MIKAEL DAMBERG (S):

Det är en informationspunkt, så vi lyssnar.

2019/20:31
6 mars

Anf. 63 ORDFÖRANDEN:
Vi tackar för informationen. Därmed tackar vi för i dag.

Anf. 64 Statsrådet MIKAEL DAMBERG (S):
Trevlig helg!

Anf. 65 ORDFÖRANDEN:

Vi hälsar statsrådet Anna Hallberg med medarbetare välkomna hit.
Vi börjar som vanligt med återrapporten.

Anf. 66 Statsrådet ANNA HALLBERG (S):

Fru ordförande! Jag tackar för möjligheten att komma till nämnden i dag för att informera och samråda om frågorna som står på dagordningen inför utrikesrådets möte för handelsfrågor den 12 mars i Bryssel. Jag kommer själv att delta vid mötet.

Återrapportering från det senaste mötet i FAC handel den 21 november har skett skriftligen. Jag tänker inte upprepa innehållet i rapporten, men svarar förstås gärna på eventuella frågor.

Anf. 67 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen.

Vi går vidare in på rådsdagordningen och samrådet inför mötet. Vi börjar med dagordningspunkt 3, Förberedelser inför Världshandelsorganisationens tolfte ministerkonferens.

Anf. 68 Statsrådet ANNA HALLBERG (S):

WTO-frågorna är en stående punkt på FAC handel. I juni samlas WTO:s medlemsländer i Nur-Sultan i Kazakstan för den tolfte ministerkonferensen. Vi ska nu vid rådsmötet nästa vecka diskutera förberedelserna inför detta. Näringsutskottet kommer i vanlig ordning att erbjudas två platser i den svenska delegationen vid ministerkonferensen i Nur-Sultan.

I år fyller WTO 25 år. Organisationen står onekligen vid ett vägskafl. I en tid av handelskonflikter och ökad protektionism behövs det regelbaserade handelssystem som WTO kan erbjuda mer än någonsin. Samtidigt är WTO ifrågasatt och kritiserat – framför allt av USA, får man väl säga. Men även vi andra länder ser att WTO behöver reformeras, moderniseras och framför allt anpassas till dagens utmaningar.

EU har även i fortsättningen en viktig roll i att bidra till ett moderniserat WTO och ett generellt sett fungerande handelssystem. EU uppfattas också av övriga WTO-medlemmar som en konstruktiv partner i WTO.

EU har sedan tidigare presenterat en rad förslag på WTO-reformer på området – gällande till exempel notifieringar, statshandelsföretag, subventioner och så vidare – samt konkreta förslag för att lösa problematiken med tvistlösningsystemet. EU har också sedan tidigare varit pådrivande för en ökad transparens inom WTO. Så var det också under den tidigare handelskommissionären Cecilia Malmströms regi. Kommissionär Hogan

har av kommissionsordförande von der Leyen fått i uppdrag att presentera ett förnyat initiativ till en WTO-reform under sista kvartalet 2020.

För att stödja kommissionen och visa Sveriges engagemang för det multilaterala handelssystemet bjöd jag för några veckor sedan in fem EU-kollegor till Stockholm. Det var Danmark, Finland, Nederländerna, Tjeckien och Tyskland som deltog. Jag vill kort informera om det mötet.

Det var ett mycket positivt möte. Vi diskuterade bland annat hur vi kan stärka EU:s frågor när det gäller handel och klimat, handel och jämställdhet samt den svåra frågan om det så kallade "special and differential treatment", det vill säga utvecklingsländers status. Vi diskuterade naturligtvis också hur vi kan driva på för en förbättring av regelverket för e-handel inom WTO; det är alldeles för gammaldags och omodernt i förhållande till e-handelns utveckling. Vi enades om att arbeta för konkreta resultat på de här områdena redan vid mötet i Nur-Sultan och försöka hjälpa den nya kommissionären och EU att driva på. Detta är också naturligtvis viktigt i ett längre perspektiv, men det är avgörande att WTO når någon form av framgång redan vid nästa ministermöte.

Det är också viktigt att få med USA i de här förhandlingarna och att hitta områden där vi tillsammans med USA kan driva frågorna vidare. Ett sådant område som vi betraktar som möjligt är e-handel. Det var också min erfarenhet när jag träffade representanter för USA:s administration i höstas.

Multilaterala förhandlingar om fiskesubventioner fortskrider. Målet är att nå resultat vid ministermötet i juni. Från regeringens sida prioriterar vi naturligtvis att minska handelsstörande fiskesubventioner i syfte att bidra till ett mer hållbart fiske i enlighet med mål 14.6 i SDG. Detta gäller även vissa av EU:s medlemsstater, som ger stöd till sina fiskeflottor. Det riskerar faktiskt att försvåra EU:s förhandlingspositioner i Genève.

Plurilaterala förhandlingar pågår också om inhemska regler för tjänster och investeringsförenkling. Jag vill kort informera om att regeringen i förhandlingarna om inhemska regler vill se ambitiösa resultat, inklusive skrivningar om icke-diskriminerande regler med avseende på kön.

Drygt 80 WTO-medlemmar förhandlar sedan våren 2019 om regler för e-handel. Här vill regeringen se ambitiösa mål för fria dataflöden och förbud mot krav på datalokalisering.

Det är viktigt att så många länder som möjligt nu ansluter sig till de här förhandlingarna, inte minst utvecklingsländer. När det gäller det digitala regelverket finns det verkligen mycket för utvecklingsländer att tjäna på att integreras med den globala digitala handeln.

Anf. 69 DÉSIREE PETHRUS (KD):

Fru ordförande! Jag tackar statsrådet för föredragningen.

Jag har en fråga utifrån det som sas i morse på *PI Morgon* angående det här med konkurrensneutralitet och e-handel. När vi handlar inom EU har vi ju ett stort regelverk kring till exempel elprodukter och så vidare. Men om man beställer från Kina kan man kanske få hit produkter som inte uppfyller de kraven. I det här inslaget nämnde Svensk Handel att det inte blir konkurrensneutralt för oss om man kan köpa varor som är sämre miljömässigt och säkerhetsmässigt. I den svenska ståndpunkten ser jag ingenting om konkurrensneutralitet. Det är en viktig fråga för statsrådet.

Anf. 70 ORDFÖRANDEN:
Det är också en viktig fråga för konsumenterna.

2019/20:31
6 mars

Anf. 71 Statsrådet ANNA HALLBERG (S):

Det är absolut en viktig fråga. Det är en viktig fråga för konsumenterna. Det är också en inremarknadsfråga. Jag återkommer gärna till den. Den står inte på dagordningen för nästa veckas möte, men jag tar med mig den och återkommer gärna till den vid ett kommande möte. Den är inte på dagordningen, men den är absolut viktig.

Anf. 72 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Vi går vidare till dagordningspunkt 4, Handelsförbindelserna med Kina.

Anf. 73 Statsrådet ANNA HALLBERG (S):

Kommissionen väntas informera om den senaste utvecklingen i handelsrelationen mellan EU och Kina. Det inkluderar pågående förhandlingar om ett investeringsavtal mellan EU och Kina och även fas 1-avtalet mellan USA och Kina, som vi förväntar oss att få information om.

Diskussionen genomförs naturligtvis i ljuset av coronavirusets utbrott. Det planerade EU–Kina-toppmötet i Peking den 30–31 mars kommer med stor sannolikhet att ställas in. Vi har fortfarande inte fått information om det, men vi utgår från att det sannolikt blir så.

Den ministerdiskussion vi har nästa vecka om Kina är den första sedan regeringen presenterade sin skrivelse och vi hade en riksdagsdebatt om arbetet i frågor som rör Kina. Från regeringens sida välkomnar vi naturligtvis enighet i riksdagen om vårt arbete och vår strategi för Kina.

Vi verkar från regeringens sida även för en tydlig EU-enighet vad gäller Kinaarbetet. Det är av oerhört stor vikt att EU är enat i arbetet med Kina och att vi vid det kommande toppmötet får ett positivt utfall vad gäller handelsrelaterade områden i toppmötesdeklarationen.

Regeringen verkar för ett ambitiöst investeringsavtal med Kina och ett ökat marknadstillträde, inte minst med bäring på fordonsindustrin, telekom och finansiella tjänster. Det här avtalet bör också innehålla ett hållbarhetskapitel som naturligtvis bland annat uttrycker respekt för ett antal arbetsrättsliga och miljörelaterade konventioner.

Investeringar är viktiga för Sverige, men samtidigt vill jag påpeka att regeringen är väl medveten om att det även kan finnas och säkert finns säkerhetsproblem kopplade till exempelvis förvärv av känslig infrastruktur och känslig teknik. På EU-nivå har en förordning förhandlats fram om att inrätta en ram för granskning av utländska direktinvesteringar. Förordningen skapar en mekanism för samarbete och utbyte av uppgifter mellan medlemsstaterna samt mellan medlemsstaterna och kommissionen om det bedöms att investeringar skulle kunna ha negativ inverkan på eller riskera nationell säkerhet eller allmän ordning.

Utöver denna EU-förordning har också regeringen som ni känner till gett Sten Heckscher i uppdrag att lämna förslag på hur ett svenskt system för granskning av utländska direktinvesteringar inom skyddsvärda

områden ska kunna utformas. Efter lunch i dag kommer Sten Heckscher att överlämna delbetänkandet till mig och inrikesministern med de bestämmelser som är nödvändiga för att EU-förordningen ska kunna tillämpas. I ett andra steg kommer utredaren senast i november 2021 att lämna ett slutligt förslag till ett svenskt system för investeringsgranskning.

Jag ville lägga till den mer vaksamma attityden också, i förhållande till det investeringsavtal som vi nu hoppas ska komma på plats mellan EU och Kina.

Anf. 74 JESSIKA ROSWALL (M):

Ordförande! Tack, statsrådet, för den nationella återkopplingen! Det är som sagt viktigt att vi har en diskussion om de investeringarna. Vi hade också internt i Sverige en diskussion om hur prövningarna ska gå till. Men det var inte detta jag skulle säga.

Jag tycker att det var bra att statsrådet tog upp vår egen Kinastrategi. Kina är ju inte vilket land som helst, och därför är det viktigt att vi har en enighet inom EU när de här frågorna förhandlas. Men nu kanske mötet blir inställt.

Men jag hade en fråga. Är det läge att också i det här sammanhanget lyfta fram det samarbete som finns mellan EU, USA och Japan för att motverka marknadssnedvridande åtgärder, eller är det inte alls läge för det?

Anf. 75 TOBIAS ANDERSSON (SD):

Först och främst vill jag säga att jag uppskattar att statsrådet nu kom med mer skeptiska infallsvinklar med fokus på just direktinvesteringar från kinesiskt håll, som jag efterfrågade på näringsutskottets sammanträde i går.

Min fråga kvarstår dock. Detta återfinns ju fortfarande inte i den skriftliga svenska ståndpunkten. Men ska jag uppfatta det muntliga från statsrådet som att det är en del av den svenska ståndpunkten? Alltså att man ser ett behov av att inte bara prata om ett avtal om investeringar utan också att detta avtal ska ta i beaktande olika säkerhetspolitiska aspekter sett till industrispionage med mera.

Anf. 76 FREDRIK MALM (L):

Ordförande! Tack, statsrådet, för föredragningen!

Det är givetvis oerhört viktigt att det finns en enighet i EU-kretsen kring detta att vi agerar samfällt, både när det gäller relationerna med Kina och när det gäller det som tas upp i nästa punkt, alltså unionens handelsrelationer med USA.

Det är dock viktigt att man i bland konkretiserar begreppen när man talar om regelbaserad världsordning, multilateralism och så vidare. Orden ska inte bara vara begrepp som man svänger sig med. Jag tycker att det är viktigt att regeringen både i en unionskontext men också direkt med Kina är konkret på framför allt en punkt, nämligen den fria navigationsrätten till sjöss, så att det blir en del av detta. Vi är bekymrade över Kinas attityd särskilt när det gäller Sydkinesiska sjön.

Detta är oerhört viktigt för handelsflödena, inte minst för Sverige. 50–60 procent av all världens frakttrafik till och från Kina, Sydkorea, Japan, Taiwan, Filippinerna och så vidare går därigenom. Det är ett

betydande intresse för både Sverige och EU att just den fria navigationsrätten till sjöss och respekten för Unclos, havsrättskonventionen, upprätthålls. Jag utgår från att regeringen inte har någon annan uppfattning än jag i detta, men jag vill försäkra mig om att detta också nämns specifikt.

Anf. 77 ILONA SZATMARI WALDAU (V):

Tack för föredragningen och alla förtydliganden! Det jag möjligtvis saknade och som jag skulle vilja ställa en fråga om är Kinas förhållningssätt när det gäller mänskliga rättigheter, som vi ju är kritiska till i många sammanhang. Går detta också att föra in i den svenska ståndpunkten eller i diskussionen om handelsavtal?

Anf. 78 ANNIKA QARLSSON (C):

Det är ett oerhört viktigt arbete att få till stånd ett avtal. Vi ställer oss bakom ståndpunkten. Det som är lite intressant är att det är två helt skilda system som ska försöka hitta gemensamma spelregler, för spelreglerna kan betyda helt olika saker beroende på vem som ska följa dem.

Jag tror att just detta att vi blir enade och att det är hela EU som finns bakom är det enda sättet att på något sätt sätta tryck på en så stor stat som Kina. Det gäller att kunna balansera vad vi har för regelverk här och vilka krav vi ställer och att också kunna följa upp detta. Vi kan titta på detta med statsstöd eller på hur öppen vår marknad är jämfört med Kinas. Sedan är nästa steg, om man nu får ett avtal till stånd, att säkerställa att det faktiskt blir på det viset och att det trots de olika systemen blir samma förutsättningar som gäller.

Jag vill höra lite om hur det är med detta i nuläget och också om hur man sätter in mekanismer som leder till att det verkligen blir så som man har tänkt sig.

Anf. 79 Statsrådet ANNA HALLBERG (S):

Låt mig börja med den första frågan. Vad gäller samarbetet mellan EU, USA och Japan vill jag lämna ordet till experterna på området för den senaste uppdateringen.

Anf. 80 Kanslirådet DAVID LUNDERQUIST:

Det pågår trilaterala samtal mellan USA, Japan och EU om Kina. De riktar in på frågor som statsstöd, påtvingad teknologiöverföring, immaterialrättsfrågor och subventioner. Det kom ett gemensamt uttalande från dessa tre i januari.

Kommissionens och EU:s linje, som regeringen stöder, är att man ska inleda någon form av plurilaterala förhandlingar om statliga industrisubventioner. Man vill, om möjligt, lansera sådana förhandlingar vid ministermötet i Nur-Sultan i juni.

Anf. 81 Statsrådet ANNA HALLBERG (S):

När det gäller beaktandet av de säkerhetspolitiska aspekterna hade vi ju diskussioner i näringsutskottet i går. Vi behöver absolut beakta dem, och vi behöver också framföra dem från Sveriges sida. Det är ju två sidor

av samma mynt. Från regeringens sida ser vi det som viktigt att klara den balansen. Vi bejakar det.

Den tredje frågan gällde fri navigationsrätt och den typen av mekanismer, som naturligtvis är väldigt viktiga för handeln och hela infrastrukturen. Det håller jag absolut med om. Dock står det inte på dagordningen för nästa veckas möte, men jag tar med mig frågan. Den är naturligtvis viktig att bevaka. Vi får återkomma till detta när frågan kommer upp.

Detta med Kina och mänskliga rättigheter bör absolut tas med, och det ska också in i hållbarhetskapitlet i framtida avtal mellan EU och Kina. Det är självklart en avgörande komponent. Den ska med in i diskussionen, och från regeringens sida kommer vi att vara tydliga och verka för att de frågorna också kommer in i avtalet.

Annika Qarlsson talar om två skilda system. Ja, det är så. Det finns en utmaning i att integrera två så skilda system och två så skilda synsätt i så viktiga avtal som vi nu ska försöka få fram.

Vi måste dock komma ihåg att när vi i EU är enade är vi världens största ekonomiska region. Vi måste våga kliva fram och vara tydliga när det gäller att sätta tryck på Kina och också följa upp och våga låta det få konsekvenser om Kina inte lever upp till avtalet. Det är regeringens hållning, och vi kommer att verka för att det också finns en tydlig sådan mekanism. Jag står bakom det och vill vara tydlig med detta.

Anf. 82 TOBIAS ANDERSSON (SD):

Jag vill bara för protokollet säga att vi skulle ha anmält avvikande mening om statsrådet nu inte hade betonat att hon kommer att lyfta fram de säkerhetspolitiska aspekterna på rådsmötet. Jag bedömer att det är tillgodosett.

Anf. 83 ORDFÖRANDE:

Då konstaterar jag att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Vi går vidare till punkt 5, Handelsförbindelserna med USA.

Anf. 84 Statsrådet ANNA HALLBERG (S):

Detta är den tredje och sista ordinarie dagordningspunkten. Där kommer kommissionär Hogan att ge medlemsstaterna en lägesrapport om handelsrelationen med USA. Den nya kommissionens avsikt är att blåsa nytt liv i relationen mellan EU och USA. Den har ju varit relativt frostig under ganska lång tid nu.

I mina samtal och i bilaterala möten med handelskommissionär Hogan har jag fått intrycket att det också på den amerikanska sidan finns en vilja att inleda förhandlingar, i första hand om ett begränsat borttagande av industritullar. Naturligtvis välkomnar vi detta från regeringens sida. Vi stöder också kommissionen och vill medverka i arbetet med en konstruktiv transatlantisk handelsagenda och en dialog.

Kommissionen har rådets mandat att förhandla om ett begränsat avtal om industrivarutullar och om ett avtal om bedömning om överensstämmelse, så kallad conformity assessment.

Som vi alla vet är Sverige ett litet exportberoende land, och vi måste genom EU verka för en öppen och stark frihandelsagenda. Här blir återigen EU-enigheten avgörande. Det är viktigare än någonsin att vi kan möta

utmaningarna tillsammans mot viktiga handelspartner och värna det regelbaserade handelssystemet. Vi anser att det nu är otroligt viktigt att vi kommer till nästa nivå i relationen med USA.

Vi välkomnar förstås att den amerikanska administrationen ännu inte har infört tullar på motorfordon, fordonstillbehör och så vidare. Vi upplever inte att det finns ett stort intresse av detta från USA:s sida heller, men hotet finns kvar. Det är inte borttaget, och det hämmar fortfarande den ekonomiska aktiviteten och lägger hinder i vägen för industrins investeringsbeslut och så vidare.

Vi kommer att verka för att EU ska fortsätta att försöka få bort detta hot och identifiera hur vi ska kunna komma vidare med det.

Anf. 85 JESSIKA ROSWALL (M):

Ordförande! Jag tycker också att det är bra att det blåses nytt liv i detta och att det går framåt.

Jag ska väl erkänna att detta inte riktigt är min hemmabana, men jag undrar om detta med hotet om fordonstullar. Det står också i bakgrunden om att utesluta jordbruksvaror från EU:s sida och att man från USA:s sida inte har velat det. Jag förstår att dessa två delar står lite grann mot varandra.

Från Moderaternas sida tycker vi att det är fel att utesluta jordbruksvaror. Nu sa statsrådet att kommissionen har ett begränsat mandat, men jag undrar om det finns några tongångar eller om det kommer att sägas något om att revidera mandatet just när det gäller jordbruksvaror, också med tanke på hotet om fordonstullar.

Anf. 86 Statsrådet ANNA HALLBERG (S):

Gällde frågan jordbruksvaror, eller var det biltullar också?

Anf. 87 JESSIKA ROSWALL (M):

Framför allt jordbruksvaror men givetvis också hur allvarligt hotet om fordonstullar är.

Anf. 88 Statsrådet ANNA HALLBERG (S):

Vi kan ta detta med fordonstullar först. Min bedömning är att det hotet inte är nära förestående. Det finns inget brett stöd för detta hos någon av sidorna och inte i vare sig kongressen eller administrationen i USA, och framför allt inte hos industrin. Men hotet lever kvar, och man skulle kunna ta fram det kortet för att pressa EU på andra områden.

Då kommer vi till detta med jordbruksvaror. Från Sveriges och regeringens sida delar vi uppfattningen att det vore konstruktivt att kunna lägga jordbruksfrågorna på bordet, men det finns i dag inget stöd för det bland medlemsstaterna, och det går inte att få in det i mandatet.

Det finns ingen EU-enighet om detta. Det har varit USA:s önskemål att lägga jordbruksfrågorna på bordet. Därför talar vi om ett smalt industriavtal som ett första steg som vi förhoppningsvis kan nå framgång med. Men från regeringens sida skulle vi också vilja se att det så småningom kan läggas på bordet.

Anf. 89 ORDFÖRANDEN:

Då konstaterar ja gatt det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Vi går vidare till dagordningspunkt 6, Övriga frågor.

Anf. 90 Statsrådet ANNA HALLBERG (S):

Det är två övriga frågor som kommer att tas upp. Den ena handlar om den så kallade Chief Trade Enforcement Officer. Kommissionen väntas informera om hur det går med förberedelserna för att tillsätta en så kallad Chief Trade Enforcement Officer.

Mandatet för tjänsten har ännu inte presenterats, och vi ser fram emot att få se det under nästa vecka. Han eller hon väntas svara för breda frågeställningar när det gäller kommunikation om handel, handelspolitiska skyddsinstrument, att bevaka efterlevnad av frihandelsavtal, användning och implementering av handelsavtal och så vidare. Det är en informationspunkt som kommissionären kommer att ta upp.

Anf. 91 ORDFÖRANDEN:

Då tackar vi för den informationen. Det kanske finns ytterligare en övrig fråga?

Anf. 92 Statsrådet ANNA HALLBERG (S):

Från Sveriges sida har vi fört fram ett önskemål att som en övrig punkt också ta upp coronavirusets påverkan på handeln. Vi tycker att det är viktigt att vi även här har en EU-enighet och att det finns en informationsdelning inom EU när det gäller hur det påverkar handeln och eventuella åtgärder som behöver vidtas. Vi ska diskutera detta nästa vecka. Vi är nöjda med att det kommer upp på dagordningen.

Vi vill från regeringens sida uppmuntra till informationsdelning, samverkan och också att man kan se på gemensamma åtgärder. Handeln kommer att påverkas, men vi vet ännu inte i vilken utsträckning.

Anf. 93 ORDFÖRANDEN:

Då konstaterar jag att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Därmed tackar vi för i dag.

§ 1 Utrikes frågor

.....	1
Anf. 1 ORDFÖRANDE	1
Anf. 2 Utrikesminister ANN LINDE (S)	1
Anf. 3 ORDFÖRANDE	2
Anf. 4 Utrikesminister ANN LINDE (S)	2
Anf. 5 ORDFÖRANDE	2
Anf. 6 DÉSIRÉE PETHRUS (KD)	3
Anf. 7 LUDVIG ASPLING (SD)	3
Anf. 8 ORDFÖRANDE	4
Anf. 9 JESSIKA ROSWALL (M)	4
Anf. 10 ILONA SZATMARI WALDAU (V)	5
Anf. 11 ANNIKA QARLSSON (C)	5
Anf. 12 FREDRIK MALM (L)	5
Anf. 13 Utrikesminister ANN LINDE (S)	6
Anf. 14 ORDFÖRANDE	7
Anf. 15 Utrikesminister ANN LINDE (S)	7
Anf. 16 ORDFÖRANDE	7

§ 2 Rättsliga och inrikes frågor

.....	8
Anf. 17 ORDFÖRANDE	8
Anf. 18 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S)	8
Anf. 19 MARIA MALMER STENERGÅRD (M)	8
Anf. 20 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S)	9
Anf. 21 ORDFÖRANDE	9
Anf. 22 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S)	9
Anf. 23 ORDFÖRANDE	9
Anf. 24 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S)	9
Anf. 25 MARIA MALMER STENERGÅRD (M)	10
Anf. 26 ADAM MARTTINEN (SD)	10
Anf. 27 ILONA SZATMARI WALDAU (V)	10
Anf. 28 ANNIKA QARLSSON (C)	11
Anf. 29 HANS EKLIND (KD)	11
Anf. 30 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S)	11
Anf. 31 TOBIAS ANDERSSON (SD)	12
Anf. 32 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S)	12
Anf. 33 ORDFÖRANDE	13
Anf. 34 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S)	13
Anf. 35 ORDFÖRANDE	13

§ 3 Rättsliga och inrikes frågor

.....	14
-------	-----------

Anf. 36	ORDFÖRANDEN.....	14
Anf. 37	Statsrådet MIKAEL DAMBERG (S).....	14
Anf. 38	ORDFÖRANDEN.....	14
Anf. 39	Statsrådet MIKAEL DAMBERG (S).....	14
Anf. 40	ORDFÖRANDEN.....	15
Anf. 41	JESSIKA ROSWALL (M).....	15
Anf. 42	ADAM MARTTINEN (SD).....	15
Anf. 43	ANNIKA QARLSSON (C).....	15
Anf. 44	HANS EKLIND (KD).....	16
Anf. 45	ILONA SZATMARI WALDAU (V).....	16
Anf. 46	Statsrådet MIKAEL DAMBERG (S).....	16
Anf. 47	ILONA SZATMARI WALDAU (V).....	17
Anf. 48	Statsrådet MIKAEL DAMBERG (S).....	17
Anf. 49	ORDFÖRANDEN.....	18
Anf. 50	Statsrådet MIKAEL DAMBERG (S).....	18
Anf. 51	ORDFÖRANDEN.....	18
Anf. 52	ILONA SZATMARI WALDAU (V).....	18
Anf. 53	FREDRIK MALM (L).....	18
Anf. 54	Statsrådet MIKAEL DAMBERG (S).....	18
Anf. 55	ORDFÖRANDEN.....	19
Anf. 56	Statsrådet MIKAEL DAMBERG (S).....	19
Anf. 57	ANNIKA QARLSSON (C).....	19
Anf. 58	Statsrådet MIKAEL DAMBERG (S).....	19
Anf. 59	ORDFÖRANDEN.....	20
Anf. 60	Statsrådet MIKAEL DAMBERG (S).....	20
Anf. 61	ORDFÖRANDEN.....	20
Anf. 62	Statsrådet MIKAEL DAMBERG (S).....	20
Anf. 63	ORDFÖRANDEN.....	20
Anf. 64	Statsrådet MIKAEL DAMBERG (S).....	20

§ 4 Utrikes frågor – handel

.....	21	
Anf. 65	ORDFÖRANDEN.....	21
Anf. 66	Statsrådet ANNA HALLBERG (S).....	21
Anf. 67	ORDFÖRANDEN.....	21
Anf. 68	Statsrådet ANNA HALLBERG (S).....	21
Anf. 69	DÉSIRÉE PETHRUS (KD).....	22
Anf. 70	ORDFÖRANDEN.....	22
Anf. 71	Statsrådet ANNA HALLBERG (S).....	23
Anf. 72	ORDFÖRANDEN.....	23
Anf. 73	Statsrådet ANNA HALLBERG (S).....	23
Anf. 74	JESSIKA ROSWALL (M).....	24
Anf. 75	TOBIAS ANDERSSON (SD).....	24
Anf. 76	FREDRIK MALM (L).....	24
Anf. 77	ILONA SZATMARI WALDAU (V).....	25
Anf. 78	ANNIKA QARLSSON (C).....	25
Anf. 79	Statsrådet ANNA HALLBERG (S).....	25
Anf. 80	Kanslirådet DAVID LUNDERQUIST.....	25
Anf. 81	Statsrådet ANNA HALLBERG (S).....	25
Anf. 82	TOBIAS ANDERSSON (SD).....	26
Anf. 83	ORDFÖRANDEN.....	26
Anf. 84	Statsrådet ANNA HALLBERG (S).....	26

Anf. 85	JESSIKA ROSWALL (M)	27	2019/20:31
Anf. 86	Statsrådet ANNA HALLBERG (S)	27	6 mars
Anf. 87	JESSIKA ROSWALL (M)	27	
Anf. 88	Statsrådet ANNA HALLBERG (S)	27	
Anf. 89	ORDFÖRANDEN	27	
Anf. 90	Statsrådet ANNA HALLBERG (S)	27	
Anf. 91	ORDFÖRANDEN	28	
Anf. 92	Statsrådet ANNA HALLBERG (S)	28	
Anf. 93	ORDFÖRANDEN	28	

